

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.III.20.498/2020/3. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Kozma és Fáy Ügyvédi Iroda

(Cím3,

ügyintéző: dr. Kozma Péter Zoltán ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Gergelyné dr. Mohácsy Edit ügyvéd

(Cím4)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 61.Pf.636.826/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 23.P.104.997/2014/120.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében, a ház körüli és háztartási munkák többletköltsége, valamint a jövedelemveszteség tekintetében – az első- és másodfokú perköltség, valamint a kereseti és fellebbezési eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezésekre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és ebben a körben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 100.000 (százezer) forintban, a felülvizsgálati eljárási illeték összegét 2.332.800 (kétmillió-háromszázharminckétezer-nyolcszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2010. július 23-án idegenhibás közlekedési balesetet szenvedett.

[2] A felperes a balesetből eredően agyrázkódást, bal oldali koponyaalapi törést, bal oldali kis kiterjedésű keményburok feletti vérzést, jobb oldali mellkasfalzúzódást, a jobb alkar hámsérüléseit, jobb oldali bordatörést, jobb oldali vállízületi ficamot szenvedett el.

[3] A felperesnél a balesetet követően agysorvadást mutattak ki, amely a balesettel részoki összefüggésben áll. A felperes természetes kórokú megbetegedéseiben a baleset állapotrosszabbító hatású volt.

[4] A felperes a balesetet megelőzően a házban a karbantartásokat és a ház körüli munkákat maga is végezte. A balesetet követően, azzal okozati összefüggésben, a jobb felső végtag maradványállapota folytán, a jobb váll fokozott igénybevételével járó közepesen nehéz és nehéz háztartási és ház körüli munkák tekintetében szorul segítőre.

[5] A felperes a balesetet megelőzően 15 évig vezető beosztásban, magasán kvalifikált munkakörben, napi 10-12 órát dolgozott, átlagot meghaladó jövedelemre tett szert. A baleset után a felperes a korábban végzett feladatai ellátására, képesítésének megfelelő munkakör betöltésére alkalmatlanná vált. A felperes 2019. február 24-től öregségi nyugdíjra jogosult.

[6] A kárt okozó gépjármű vezetője a baleset időpontjában az alperesnél rendelkezett érvényes felelősségbiztosítással.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes keresetében vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte; vagyoni kárigényt – egyebek mellett – háztartási és ház körüli kisegítő költsége és jövedelemvesztéség címén terjesztett elő.

[8] Az alperes ellenkérelmében helytállási kötelezettségét nem vitatta, állította, hogy az általa a kárrendezés során a felperes részére kifizetett összeggel a felperes balesetből eredő kára teljes egészében megtérült. A háztartási és ház körüli kisegítő, valamint a jövedelemvesztéség címén előterjesztett igényt szintén elutasítani kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megtérítésére. Emellett közlekedési és kísérő többletköltsége címén véghatáridő nélkül havi 10.000 forintot, háztartási és ház körüli kisegítés címén szintén havi 10.000 forint költségpótló járadékot ítelt meg a felperes részére, a jövedelempótló járadék iránti igényét elutasította.

[10] Határozata indokolása szerint, bár nem határozható meg pontosan, és objektíve nem mutatható ki az, hogy a baleset állapotrosszabbító hatása hány százalékos, az egyéb bizonyítékok azt támasztották alá, hogy a felperesnél a baleset után kezdődtek azok a tünetek és panaszok, amelyek életmódja megváltozását okozták.

[11] A háztartási és ház körüli kisegítés címén megítélt járadék vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a felperes ugyan a munkájának élt és hétvégén is dolgozott, azonban a tanúk nyilatkozata álláspontja szerint alátámasztotta azt a körülményt, amely szerint a szükséges karbantartásokat ő végezte, és részt vett a ház körüli és a kerti munkálatokban is. Figyelembe vette azt is, hogy a felperes a baleset folytán a jobb felső végtag maradványállapota miatt a jobb váll fokozott igénybevételével járó közepesen nehéz és nehéz háztartási munkák végzésében akadályozott.

[12] A felperes által igényelt jövedelempótló járadék iránti igényt azért nem tartotta megalapozottnak, mert a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkaképtelenségét okozó pszichés állapotának mely része keletkezett a balesettel okozati összefüggésben. Megítélése szerint nem volt az sem megállapítható, hogy a felperes a balesettel legalább részoki összefüggésben álló egészségi állapota miatt nem tudta a munkáját elvégezni. Megjegyezte, hogy a felperes jövedelemvesztése egyébként sem volt megállapítható, mivel munkaviszonya munkakörének megszűnése miatt felmondással szűnt meg, és a cég is felszámolás alá került.

[13] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, a felperes részére 23.206.764 forint jövedelempótló járadék és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, a háztartási és ház körüli kisegítés címén megítélt költségpótló járadék havi összegét 10.000 forintról 20.000 forintra emelte fel, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[14] A háztartási és ház körüli munkák többletköltsége körében hivatkozott arra, hogy a háztartási és ház körüli munkák tekintetében megítélt járadékok külön-külön is megállapítható járadékok, azt összegszerűségében túlzottan alacsony összegben határozta meg az elsőfokú bíróság.

[15] A jövedelempótló járadék kapcsán megállapította, hogy a felperes jelenlegi fizikai és mentális állapota bizonyítottan a balesettel legalább részoki összefüggésben áll. Érvelése szerint az igazságügyi szakértői vélemény is alátámasztotta, hogy a felperes a balesetet megelőzően végzett feladatok ellátására, képesítésének megfelelő munkakör betöltésére alkalmatlanná vált.

[16] Állítása szerint a jövedelemveszteség iránti igény elbírálásánál nem a munkahely megszűnésének volt érdemi jelentősége, hanem annak, hogy a felperes a balesettel okozati összefüggésben munkájának megszűnésével tudott volna-e képesítésének megfelelő munkát ellátni vagy sem. A bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes balesetet követő munkanélkülisége a perbeli balesettel ok-okozati összefüggésben áll. Rámutatott arra is, hogy a felperes a balesetet megelőzően vezetői munkáját ellátta, természetes eredetű betegség folytán fennálló tünetei igazoltan nem voltak, esetenként jelentkező magas vérnyomása a munkavégzésben nem akadályozta. Érvelése szerint a felperes traumás eredetű sérüléseinek a természetes kórokú megbetegedéseire állapotrosszabbító hatása volt még akkor is, ha annak pontos százalékos mértéke szakértői eszközökkel nem volt meghatározható.

[17] A másodfokú bíróság a keresetveszteség összegének kiszámítása során – az állítása szerint – az alperes által nem vitatott 800.000 forint bruttó bért vette alapul a felperes által csatolt táblázatos levezetés alapján, és figyelembe vette az alperesnek a fizetendő járulékok körében előadott aggályait is. Erre tekintettel összesen 23.206.764 forint keresetveszteséget ítélt meg a felperes részére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak részbeni hatályon kívül helyezését, valamint a háztartási és ház körüli kisegítő költsége és a jövedelemveszteség vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[19] Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 221. § (4) [helyesen (1)] bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 340. § (1) bekezdését és a 357. § (4) bekezdését jelölte meg.

[20] A háztartási és ház körüli kisegítés többletköltsége vonatkozásában előadta, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítéletében nem indokolta meg, hogy milyen okból emelte fel a felperes ezen a jogcímen megállapított járadékát. Érvelése szerint a felperes napi 10-12 órát dolgozott, és sokat utazott munkakörével összefüggésben, amelyből okszerűen az a következtetés vonható le, hogy a felperesnek kevés ideje volt a háztartási és a ház körüli munkák elvégzésére. Megjegyezte, hogy a már értékesített aszódi ingatlan 200 négyzetméter alapterületű volt, amíg a felperes jelenlegi lakóhelye ennek csupán a fele.

[21] A jövedelemveszteség körében hivatkozott arra, hogy a felperesnek az elsőfokú eljárás során igazolnia kellett, hogy baleseti sérülésével összefüggésében véglegesen

alkalmatlanná vált mind baleset előtti munkakörének betöltésére, mind bármilyen más munka elvégzésére.

[22] Álláspontja szerint az igazságügyi szakértői véleményre alapítottan az elsőfokú bíróság megfelelően mérlegelt, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felperes munkakörének ellátására nem vált alkalmatlanná, és ezzel összefüggésben munkaképtelen sem lett. Állítása szerint a jogerős ítélet alapján nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság mi alapján jutott ezzel ellentétes megállapításra.

[23] Kiemelte, hogy a felperes munkáltatójának felmondólevele alapján a felperes munkaviszonya azért szűnt meg, mert a felperes munkaköre is megszűnt. Ennek alapján bizonyított ténynek tekintette, hogy a felperesnek az a munkaviszonya, amelyből származó munkabérre kereseti követelését alapította, akkor is megszűnt volna, ha a perbeli baleset nem következik be.

[24] Álláspontja szerint a régi Ptk. 357. § (4) bekezdése szerint az sem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy baleset hiányában is ugyanolyan jövedelmet biztosító munkahelye lett volna a felperesnek, és így nem keletkezett volna jövedelemvesztesége.

[25] Jogszabálysértőnek és iratellenesnek tartotta a másodfokú bíróságnak a felperes kárenyhítési kötelezettségére vonatkozó megállapítását is. Nem vitatta, hogy a felperes a balesetet követően több orvosnál is járt, állapotával kapcsolatosan több különböző véleményt is beszerzett, azonban álláspontja szerint olyan iratok nem állnak rendelkezésre, amelyek a felperes folyamatos és rendszeres rehabilitációját és annak eredményeit igazolják. Utalt arra is, hogy a felperes nem tett kísérletet a csökkentett munkaidővel és nem megterhelő munkakörben való elhelyezkedésre.

[26] Iratellenesnek tartotta a jogerős ítélet azon megállapítását is, amely szerint nem vitatta a felperes által megjelölt havi bruttó 800.000 forintos jövedelemveszteség iránti igényt. Hangsúlyozta, hogy emellett a jogerős ítélet indokolása alapján nem állapítható meg a részösszegek számítása és a levont járulékok mértéke sem.

[27] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[28] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[29] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések alapján, azok előadott indokai tekintetében vizsgálta felül.

[30] Az alperes felülvizsgálati kérelmében eljárásjogi jogszabálysértésként a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének és a 221. § (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint az általa előadott és felülvizsgálati kérelmében megismételt tények nem megfelelő mérlegelése miatt a háztartási és a ház körüli kisegítő költségeként megítélt járadék felemelése és a felperes jövedelemveszteség iránti igénye alaptalan. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem fejtette ki azon indokokat, amelyek a felperes jövedelemveszteség iránti igényét megalapozzák.

[31] A Kúria az alperes régi Pp. 206. § (1) bekezdésére történt hivatkozásával kapcsolatban kiemeli, hogy abban az esetben van lehetőség a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, s ennek eredményeképpen a tényállás megváltoztatására, ha

a jogerős határozat iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.).

[32] Egyetértett a Kúria az alperessel abban, hogy a másodfokú bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét a háztartási és ház körüli költségpótló járadék felemelése tekintetében. Tény, hogy a háztartási és a ház körüli munkák vonatkozásában külön-külön is megállapítható költségpótló járadék, azonban a jogerős ítélet nem tartalmazza azokat a tényeket és következtetéseket, amelyek a felperes járadékigényének felemelését – az elsőfokú bíróság mérlegelésével szemben – bizonyíthatóan megalapozzák.

[33] A jogerős ítélet e körben helyesen tartalmazza, hogy a felperes költségpótló járadékigényét nem az általános kártérítés szabályai szerint, hanem a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a 355. §-a alapján kell elbírálni. Ugyanakkor a jogerős ítélet indokolása nem tér ki arra, hogy mely tények és bizonyítékok alapján látta indokoltnak az elsőfokú bíróság által megállapított havi összeg kétszeresére emelését.

[34] Megállapítható, hogy a felperes a kárigény rendezésére felszólító levelében és kereseti kérelmében is havi 25.000 forint igényt terjesztett elő háztartási és ház körüli kisegítés többletköltsége címén. Arra is van peradat, hogy a felperes feleségével a balesetet megelőzően egy 100 négyzetméter alapterületű sorházi ingatlanban élt, amelyhez 6-800 négyzetméter alapterületű kert tartozott, majd a baleset után 2017. november 1-jén G-be költöztek egy 200 négyzetméteres ingatlanba, amelyhez 500 négyzetméter alapterületű kert tartozik. A felperes saját előadása szerint a balesetet megelőzően vasárnap kivételével egész héten az irodájában dolgozott, a háztartási munkákat a felesége végezte, ő csak a karbantartási munkákat és a kerti munkák egy részét látta el. Az orvosszakértői vélemény pedig azt támasztja alá, hogy a felperes a jobb váll fokozott igénybevételével járó közepesen nehéz és nehéz ház körüli és kerti munkák végzésében szorul kisegítőre. Ezen peradatok alapján a másodfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy melyek azok a háztartási és ház körüli munkák, amelyeket a felperes korábban maga végzett, de ezekre a balesettel okozati összefüggésben kialakult egészségi állapota folytán nem képes. Ugyanakkor a jogerős ítéletből az sem derül ki, hogy a másodfokú bíróság milyen okból tartotta túlzottan alacsony összegűnek az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel havi 10.000 forintban meghatározott költségpótló járadékot.

[35] A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben a jövedelemvesztés körében a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a balesetet követően a felperes a balesetet megelőzően végzett feladatai ellátására képtelenné vált, képesítésének megfelelő munkakör betöltésére alkalmatlan. A másodfokú bíróság azon megállapításával is egyetértett a Kúria, hogy a felperes a balesetet megelőzően vezetői munkáját ellátta, természetes kórokú megbetegedésből eredő olyan tünetei nem voltak, amelyek a munkavégzésben hátráltatták volna. A bizonyítási eljárás alapján megállapítható, hogy amennyiben a baleset nem érte volna a felperest, úgy a már régóta folytatott munkáját képes lett volna ellátni a természetes kórokú megbetegedései mellett is. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a természetes kórokú megbetegedést nem lehet figyelembe venni, ha az a káresemény következtében súlyosbodott annyira, hogy mellette már nem tudja a károsodott személy azt az életvitelt folytatni, mint korábban (Pfv.III.21.643/2019/7.).

[36] Helyesen mérlegelte a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, hiszen megpróbált visszamenni dolgozni, azonban a rövid távú memóriájának és a koncentráló képességének elvesztése folytán munkáját ellátni már nem tudta. Az alperes javára ugyanakkor nem vehető figyelembe, hogy a felperes az egyéb

körülményei miatt, köztük életkora és természetes kórokú megbetegedései okán már nem képes munkát vállalni. A teljes kártérítés elve alapján a felperest megközelítőleg olyan helyzetbe kell hozni, mintha a káresemény nem történt volna meg. Mindezekre tekintettel a régi Ptk. 340. § (1) bekezdésének a sérelme nem volt megállapítható.

[37] Ugyanakkor az alperes felülvizsgálati kérelmében alappal sérelmezte azt, hogy a másodfokú bíróság megállapításával ellentétben a per során vitatta a felperest megillető keresetveszteség havi bruttó 800.000 forintban meghatározott összegét (117. sorszámú beadvány). Emellett a másodfokú ítéletből nem állapítható meg, hogy az alperesnek a keresetveszteség számításánál a járulékok megoszlása körében mely aggályait vette figyelembe, és nem követhető a számítás helyessége sem.

[38] Mivel az indokolás hiányossága miatt nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben támadott jogcímek vonatkozásában érdemi döntését mire alapította, e körben a rendelkezésre álló bizonyítékokat hogyan mérlegelte, illetve nem követhető, így nem felülvizsgálható a számítás menete, a másodfokú bíróság eljárási szabálysértése az érdemi döntésre kihatással volt. Ez a hiányosság a felülvizsgálati eljárásban nem pótolható, ezért a Kúria a jogszabálysértő jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezései – a perköltség és az illeték viseléséről szóló rendelkezésekre is kiterjedően – a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az előzőekben kifejtettek tekintettel a háztartási és ház körüli kisegítő iránti járadékigény, valamint a jövedelemveszteség vonatkozásában a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[39] A másodfokú bíróságnak az új eljárásban indokát kell adnia annak, hogy a mérlegelése során milyen okból emelte fel a háztartási és ház körüli járadék összegét különös tekintettel arra, hogy – a jogerős ítéletben e körben kiegészített tényállás szerint – a felperes a balesetet követően fele akkora kerttel rendelkező nagyobb alapterületű ingatlanba költözött, és a háztartási munkákat a balesetet megelőzően is túlnyomórészt a felesége végezte.

[40] A jövedelemveszteség körében az alperes vitatására tekintettel állást kell foglalnia a felperest a régi Ptk. 356. §-a alapján ezen a jogcímen megillető összeg tekintetében, amelyet az 1/2006. (V. 22.) PK véleményt figyelembe véve úgy kell levezetnie, hogy a számítás alapjául szolgáló adatok is világosan követhetőek legyenek.

[41] A másodfokú bíróság mindezek figyelembevételével hozhat megalapozott döntést, amelynek alapján határoznia kell a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján az első- és másodfokú perköltség, illetve a kereseti és fellebbezési eljárási illeték viseléséről.

[42] Fentiekre tekintettel a Kúria a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit – a perköltségre és az illetékre is kiterjedően – hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Záró rész

[43] A Kúria a hatályon kívül helyezésre tekintettel a régi Pp. 275. § (5) bekezdésére figyelemmel, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, valamint a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illeték összegét csupán megállapította azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó másodfokú bíróság dönt.

[44] A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban ismert költsége nem merült fel, ezért azt megállapítani nem kellett.

[45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Kormányrendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[46] A végzés elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.
Budapest, 2021. március 17.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM